

En Kreditforening for
Afløsning af Tiende- og Arvefæsteafgifter.

Af
A. Hein.

At Tiendebyrden er ilde lidt er bekendt nok; den og Fæsteforholdet vare i sin Tid Bondevennernes bedste Agitationsmidler. Fæsteforholdet er forlængst ordnet; men Tienden staar tilbage, og er end Agitationen død hen, saa er det dog ikke tvivlsomt, at Ønsket om Afløsning af Tienden endnu stedse er levende; den Tid vil derfor komme, da dette Ønske atter træder frem med Krav paa Opfyldelse, saa meget mere som det i sin Tid fra alle Sider, deriblandt ogsaa den daværende Regerings, blev erkendt, at dette Ønske var fuldt berettiget, og at en billig og retfærdig Afløsning af Tienden var i hele Samfundets saavel som i de nærmest paagældende Parters (Tiendeejernes og Tiendeydernes) Interesse.

Oprindelig udgjorde Tienden som bekendt ligefrem $\frac{1}{10}$ af al Afgrøden. Som Følge heraf maatte Tienden være stor, naar Høsten var usædvanlig god, paa den anden Side blev Tiendeydelsen ogsaa forholdsvis formindsket, naar Høsten et enkelt Aar var særdeles ringe

eller helt mislykket. Men efterat Tienden in natura nu er ombyttet med et i Forhold til Kapitelstaxten ansat Vederlag, vil det kunne hænde, at den falder meget tungere paa Tiendeyderen, naar han rammes af Misvæxt, og dobbelt vil dette trykke, naar Kapitelstaxten samtidigt bliver høj, hvilket jo ingenlunde er usandsynligt. Dette er det Uheldige ved denne Afgift, at den kan, ja endog rimeligvis vil være forholdsvis større, naar Evnen til at betale den er forringet. Om ikke af anden Grund er det alene af denne Grund ønskeligt at lette Tiendens Afløsning, hvor saadant kan ske uden at træde berettigede Interesser for nær. Ja selv afset fra alt Andet er allerede det, at Afgiften er ilde lidt, Grund nok til at lette dens Afløsning. Der er ogsaa i Tidernes Løb gjort Forsøg derpaa.

Det seneste Forsøg ligger dog nu allerede en Snes Aar tilbage, det var et i 1871 af Folkethingsmændene Professor Frederiksen og Bureauchef Gad i Rigsdagen indbragt og af Førstnævnte i 1872 genoptaget Lovforslag. Første Gang standsedes dette ved en af Folkethingsudvalget foreslaaet Dagsorden, i hvilken Regeringen opfordredes til at forelægge et Lovforslag om Afløsning af Tienden. Anden Gang blev Forslaget taget tilbage, efterat Indenrigsministeren havde lovet om end ikke at forelægge et saadant Lovforslag saa dog at samle de formentligt fornødne Oplysninger.

Siden den Tid har Sagen hvilet. Grunden hertil tør formentligt søges i Hensynet til alle de forskellige Vanskeligheder ved dens Løsning, som fremhævedes fra flere Sider under de ved ovennævnte Lovforslag i Rigsdagen foranledigede Forhandlinger. Det vil heller næppe kunne nægtes, at, om end mange af de fremhævede

Vanskeligheder ere rent theoretiske og ville vise sig saare ubetydelige i Praxis, saa ere dog flere af dem af den Art, at det næppe vil være muligt paa Forhaand at finde en Løsning, saalænge der savnes enhver Erfaring med Hensyn til den Vej, ad hvilken de i det praktiske Liv lettest og rigtigst ville kunne løses. Dette gælder dog særligt kun om Kirketienden; for Præstetiendens og da navnlig for Kongetiendens Vedkommende er der derimod næppe Tale om større Vanskeligheder. end at man i Praxis lettelig vil finde Udvej, naar først Forsøget gøres. Dertil kommer, at samtlige de fremhævede Vanskeligheder i alt Fald væsentligt hidrørte derfra, at Forslaget gik ud paa at give hver af Parterne (Tiendeejer og Tiendeyder) en Ret til ensidigt at forlange Tienden afløst; hvorimod Vanskelighederne væsentligt ville falde bort, naar Afløsningen bliver aldeles frivillig altsaa betinget af Overenskomst mellem Parterne. I dette Tilfælde bliver der nemlig afset fra Kirketienden kun en Vanskelighed tilbage, nemlig at skaffe Tiendeyderen let Adgang til de til Afløsningssummens Betaling fornødne Penge.

Men — kunde man spørge — er der nogen Rimelighed for, at Tiendeejer og Tiendeyder skulde kunne træffe Overenskomst om en Tiendeafløsning? Og, hvis saadant er muligt og rimeligt, hvorfor blive de da ikke allerede nu enige om den Sag? Dette sidste Spørgsmaal er ganske simpelt at besvare: Der gives for det Første mangfoldige Exempler paa, at Tiendeyderne selv have afkøbt Tiendeejeren hans Ret, og saaledes paa en Maade have afløst den; og dernæst, naar saadant ikke sker endnu langt hyppigere, er det fordi Tiendeyderen som oftest savner de fornødne Penge til Betaling af

Afløsningssummen eller Købesummen. Endelig savnes der Foranstaltninger sigtende til at lette saadanne Overenskomster.

Det er derfor rimeligt og sandsynligt, at der i stor Udstrækning vil blive truffet frivillige Overenskomster om Tiendens Afløsning, naar der 1) beskikkes sagkyndige Mænd til Mægling og Vejledning ved Parternes Forhandlinger, og naar der 2) aabnes let Adgang for Tiendeyderne til fornødne Laan til Afløsningssummens Betaling. Denne Formening støttes derpaa, at en fra Kreditors Side uopsigelig aarlig Ydelse ifølge Sagens Natur har en mindre Værdi end den Kapital, der til den til enhver Tid gældende Rentefod vilde give en til den aarlige Ydelse svarende Renteindtægt. Selv afset fra de særlige Ulemper, der ere forbundne med Tiende-ejerens Ret (det med Opkrævningen i Smaabeløb forbundne Besvær, Tiendens varierende Størrelse m. v.) vil han derfor i Reglen ansætte Tiendeydelsens kapitaliserede Værdi til et Beløb, der er mindre end den nævnte Kapital. Den Mulighed er ganske vist ikke udelukket, at Kornpriserne og altsaa Kapitelstaxterne fremtidigt kunne stige og Tiendeydelsen altsaa forhøjes, men den modsatte Mulighed er heller ikke udelukket. Og i hvert Fald er det ingenlunde givet, at Kornpriserne Stigen eller Falden vil svare til Falden og Stigen i Pengenes Værdi, saa at Hensynet til Kornpriserne mulige Stigen næppe vil have nogen væsentlig Indflydelse paa Værdsættelsen af Tienderetten i alt Fald ikke for en stor Del af Tiendeejernes Vedkommende. Det kan herved bemærkes, at ifølge Lov 14 April 1852 § 2 har man ved Bestemmelsen af Tiendevederlaget set bort fra den Forøgelse af Tiendeydelsen in natura, der

vilde være en utvivlsom Følge af det fremskridende Agerbrugs Udvikling. Men, er det saa, at en Tiende-ejer anslaa sin Tienderets Værdi til mindre end den tilsvarende Rentekapital, saa ligger heri en Mulighed for, at Tiendeyderen kan afløse Tiendebyrden alene ved i en Aarrække (længere eller kortere) at betale den samme Tiendeydelse som ellers paahviler hans Ejendom til evig Tid. Naar nemlig Afløsningssummen er mindre end den Kapital, der ifølge den ved Afløsnings-tiden gældende Rentefod vilde give en Rente svarende til Tiendeydelsen, saa er denne altsaa større end Renten af Afløsningssummen og vil altsaa ved fortsat uforandret Betaling indeholde en Amortisation af Afløsningssummen. Derfor ligger den Mulighed lige for Haanden, at Tiendeejer og Tiendeyder maa kunne blive enige om Afløsningssummen, naar der er aabnet Sidstnævnte Adgang til dennes Betaling ved Hjælp af et Laan, der kan forrentes og amortiseres ved den uforhøjede aarlige Tiendeydelse.

I det ovenfor nævnte Lovforslag om Tiende-Afløsning havde Forslagsstillerne ansat Afløsningssummen til et saadant Beløb i kongelige Obligationer, der vilde give en Rente svarende til Tiendeydelsens aarlige gennemsnitlige Nettobeløb. Man gik altsaa herved ud fra, at Tiendeejeren ved Afløsningen skulde have den fulde Gennemsnits-Indtægt uden Hensyn til, at han ved at erholde en disponibel Kapital i Stedet for en uopsigelig Aarsydelse indvandt en Fordel. Som Følge deraf kunde Afløsningen for Tiendeyderens Vedkommende ikke ske uden forøget aarlig Udgift. Afset fra de Vanskeligheder, Forslaget stødte paa, fordi det tilsigtede Adgang til Afløsning efter ensidig Begæring af en af Parterne

med Statskassen som det Mellemed, der maatte bære de ved saadan Afløsning i alt Fald muligvis indtræffende Tab, var dette, som det fremgaar af Udvalgsflertallets Forslag, netop en Hovedanstødssten for Sagens Ordning paa den angivne Maade. Udvalgets Forslag gik nemlig ud paa, at Afløsningssummen kun skulde udgøre det 20 Dobbelte af Tiendeydelsens gennemsnitlige Netto-beløb, hvis Afløsningen betaltes i amortisable 4 pCt. rentebærende Obligationer, eller det 18 Dobbelte, hvis den betaltes kontant.

Naar der imidlertid saaledes som her kun tilsigtes Afløsning ifølge frivillig Overenskomst mellem Parterne, Tiendeejer og Tiendeyder, er der ingen Anledning til at komme ind paa en Undersøgelse af Afløsningssummens passende Størrelse, idet dennes Fastsættelse overlades til Parternes fri Overenskomst. Heller ikke de andre ovenfor oftere antydede Vanskeligheder, der under Forhandlingerne om hint Lovforslag fremhævedes som mer eller mindre uovervindelige, ville spille denne Rolle, naar der kun er Tale om frivillig Afløsning ved begge Parters Overenskomst. Alle disse Vanskeligheder havde nemlig Hensyn til de til Tienden knyttede Byrder og Forpligtelser. Den væsentligste er den Kirketienden paahvilende Forpligtelse til paagældende Kirkes Vedligeholdelse og eventuelle Udvidelse. Det er klart, at, naar Tiendeejeren vil træffe frivillig Overenskomst med Tiendeyderen om Tiendens Afløsning, saa kan dette kun ske samtidigt med at hans Forhold til Kirken ordnes paa en for denne tilfredsstillende Maade, ligesom der ogsaa maa tages fornødent Hensyn til alle de andre Tienden paahvilende Byrder. Dette kan ske enten derved, at Afløsningssummen eller en tilstrække-

lig Del af den baandlægges til Sikkerhed for Opfyldelsen af de Tienden paahvilende Forpligtelser; eller med Hensyn til Kirken derved, at en Del af Afløsningssummen afstaas til denne som en den fremtidigt tilhørende Kapital, af hvilken Udgifterne til Vedligeholdelse og eventuel Udvidelse kan afholdes. Selvfølgelig kan det da stille sig saaledes, at de Fordringer, som rejses fra Kirkens eller andre Berettigedes Side, ere saa store, at Tiendeejeren opgiver Tanken om Tiendens Afløsning, saa at ingen Overenskomst kommer istand med Tiendeejeren. Forholdet bliver da ved det Gamle. At Forsøget paa en frivillig Afløsning saaledes kan mislykkes, er imidlertid ingen Grund til ikke saa vidt muligt at lette og fremme frivillig Afløsning overhovedet; idet det dog uden al Tvivl i mange Tilfælde vil kunne lykkes at tilvejebringe Overenskomst mellem alle interesserede Parter. Og dertil kommer, at gennem de saaledes førte Forhandlinger, hvad enten en Ordning tilvejebringes eller ej, vil man indvinde en Erfaring og klar Indsigt i alle disse Forhold; en Erfaring og Indsigt, som man ellers rimeligvis aldrig vil opnaa. Og de oftnævnte Vanskeligheder, der hidtil have hindret Tiende-Afløsningens Ordning ved Lov, netop fordi man savnede Erfaring om deres rigtige og retfærdige Løsning, ville da ikke længere træde hindrende i Vejen, naar man har indvundet denne Erfaring. En saadan frivillig Afløsning synes da netop at være den rette Vej til Forberedelse af den af Alle for ønskelig anerkendte almindelige Afløsning af den ilde lidte Tiendebyrde.

Hvad der udkræves for i størst muligt Omfang at tilvejebringe saadanne frivillige Afløsninger af Tienden er som alt bemærket 1) en sagkyndig Mægling og Vej-

ledning samt 2) en let Adgang for Tiendeyderne til Laan af det til Afløsningssummens Betaling fornødne Beløb.

I det ovennævnte Lovforslag var foreslaaet en for hvert enkelt Tilfælde dannet Tiende-Afløsnings-Kommission tildels fremgaaet af Parternes Valg. Naar der kun er Tale om rent frivillige Overenskomster, og Kommissionen altsaa ingen afgørende Myndighed faar med Hensyn til Parternes indbyrdes Mellemværende, er der ingen Grund til, at Parterne skal vælge Kommissionens Medlemmer, hvorved disse stadigt ville skifte; langt vigtigere er det, at Kommissionen er i Besiddelse af den størst mulige Sagkundskab, og dette opnaas knn derved, at dens Medlemmer ere faste, beskikkede af Regeringen. Derved opnaas ogsaa, at det vigtige Hverv, Tilsynet fra det Offentliges Side med Hensyn til dets Interesser ved Sikringen af de Tienden paahvilende Byrder og Forpligtelser, kan betros den samme Kommission, eventuelt under Overøvrighedens Approbation af den med Tiendeejeren derom trufne Ordning.

Naar saadanne Tiende-Afløsnings-Kommissioner er beskikkede, hver for et passende Omraade, vil Fremgangsmaaden da være den, at den Tiendeejer eller Tiendeyder, der ønsker Afløsning, henvender sig til Kommissionen med Begæring om den anden Parts Indkaldelse til et Møde for Kommissionen. Indkaldelse bør kun gives, hvis Kommissionen paa Grundlag af de den af Andrageren meddelte Oplysninger skønner, at der er rimelig Udsigt til Overenskomst. Da der kun er Tale om aldeles frivillig Overenskomst, vil den indkaldte Part strax kunne nægte at efterkomme Indkaldelsen, hvis han er uvillig til at forhandle om den

ønskede Afløsning; han vil altsaa ikke være udsat for unødigt Ulejlighed og Besvær. Saafremt Parterne møde, og altsaa ere villige til Forhandling, søger Kommissionen alle til en definitiv Overenskomst fornødne Oplysninger samlede, saavidt Parterne kunne skaffe saadanne. Ere alle fornødne Oplysninger tilstede, og der ikke til Tienden er knyttet særlige Byrder, der kræve andre Foranstaltninger, kan den endelige Overenskomst allerede sluttes paa dette Møde. I modsat Fald udsættes Sagen til Tilvejebringelse af de manglende Oplysninger m. v., t. Ex. Samtykke eller Overenskomst mellem Tiendeejeren og dem, der have privatretlige Krav paa ham i denne Egenskab. Navnlig ved Afløsning af Kirketienden maa saadan Udsættelse, efterat Parterne foreløbigt have forhandlet med hinanden, være nødvendig, for at Kommissionen ved Besigtigelse af Kirken kan blive istand til at tage Bestemmelse om Ordningen af Forholdet overfor den. Naar alle fornødne Oplysninger m. v. saaledes ere bragt tilveje, indkaldes et nyt Møde, hvor den endelige Overenskomst kan træffes og Bestemmelse tages om Ordningen af de Tienden paahvilende Byrder, eventuelt under Forbehold af Overøvrighedens Approbation. De Tienderne paahvilende Skatter bør kunne afløses efter en fast Norm t. Ex. ved Statsobligationer, der bære en til Skatten svarende Rente.

Naar den trufne Overenskomst og øvrige Ordning er endelig fastslaaet, bør Kommissionen derom udfærdige fornøden Beskrivelse. Udgifterne til Kommissionen bør ansættes saa lavt som muligt, men da de, naar Overenskomst ikke kommer istand, maa falde Andrageren til Last, er der ingen Grund til at befrygte, at Kom-

missionen vil blive bebyrdet med mange unyttige Forretninger.

Med Hensyn til let Adgang til Laan af den til Afløsningen fornødne Kapital, da indeholdt det ovennævnte Lovforslag ogsaa dertil sigtende Bestemmelser, men, da som foranført Tiendeyderens aarlige Præstation maatte forøges som Følge af Afløsningen, kunde Forslaget ikke fuldt ud løse Opgaven; enten maatte nemlig Laanet være mindre end Afløsningssummen, hvilket forudsætter, at Tiendeyderen ad anden Vej tilskyder det Manglende, eller ogsaa maatte Laanet være større end den kapitaliserede Tiendebyrde, og da vilde Ejendommens Prioritetshavere kunne føle sig brøstholdne. Dette staar i Forbindelse med Lovforslagets Grundtanke, der vel ikke sigtede til en egentlig Tvangsafløsning men dog en Afløsning efter ensidig Begæring af en af Parterne, hvorfor Afløsningssummen maatte bestemmes saaledes, at den under alle Forhold skønnedes at give fuld Erstatning. Naar Afløsningen derimod kun tænkes iværksat, hvor Tiende-ejeren værdsætter sin Ret mindre end den tilsvarende Rentekapital, vil Laanet kunne omfatte den hele Afløsningssum uden at overstige Beløbet af den kapitaliserede Tiendebyrde altsaa, idet den afløsende Tiendeyder forpligter sig til i en vis bestemt Aarrække at betale Tiendeydelsen til Laangiveren, hvorved Laanet bliver amortiseret uden forøget aarlig Betaling. Dette kan aabenbart kun være en Fordel for Prioritetshaverne, naar det fastholdes, at Kapitalen eller Restgælden under ingen Omstændigheder kan opsiges af Kreditor, navnlig heller ikke paa Grund af Restance med Betaling af forfaldne Ydelser. Da Laangiveren

bør bevare den Tiendeejeren tilkommende Udpantningsret og kvalificerede Sikkerhed foran alle Skatter, Afgifter og Prioriteter, vil saadan absolut Uopsigelighed ikke fordyre Laanet, i alt Fald ikke naar Laangiveren er en Kreditforening; det er derfor dette, der bør tilsigtes.

Medens fornævnte Lovforslag indskød Statskassen som Mellemand mellem Tiendeejer og Tiendeyder, bør det nemlig være en Kreditforening, der saaledes træder hjælpende til ved at give Tiendeyderen et Laan svarende til hele Tiendeafløsningssummen, hvilket Laan forrentes og amortiseres ved den uforhøjede Tiendeydelses fortsatte Betaling i en vis bestemt Aarrække, hvis Længde vil afhænge af Forholdet mellem Afløsningssummens og den til Tiendeydelsen svarende Rentekapitals Størrelse. Den eneste særlige Foranstaltning, som Ordningen af dette Forhold vilde kræve, er den, at det maa tillades Tiendeyderen i Stedet for den vexlende Tiendeydelse efter Kapitelstaxt at substituere en uforanderlig aarlig eller halvaarlig Betaling svarende til Tiendeydelsens gennemsnitlige Beløb i en længere Aarrække. Ogsaa med Hensyn hertil vil den forannævnte Tiendekommissions Medhjælp være ønskelig. Den eneste Betænkelighed, der skulde kunde rejses mod saadan Ombytning af en fast uforanderlig i Stedet for den vexlende Ydelse, skulde være Hensynet til Prioritetshaverne. Men, naar det fastholdes, at den faste Ydelse skal svare til den vexlende Ydelses Gennemsnitsbeløb, tør dog hin Betænkelighed være uden al Betydning, navnlig naar henses til den væsentlige Forbedring, Prioritetshaverne opnaa derved, at deres Pant efterhaanden frigøres for

den forud for dem prioriterede Tiendebyrde. Det vilde endog være fuldtud forsvarligt og berettiget, om det blev tilladt at ansætte den faste aarlige Ydelse til Forrentning og Amortisation af Tiendebyrden en forholdsvis Ubetydelighed større end den vxlende Tiendeydelses Gennemsnitsbeløb, f. Ex. 1 eller 2 pCt. højere, blot det fastholdes, at Kreditforeningslaanets Kapitalbeløb ikke maa overstige den til Tiendeydelsen svarende Rentekapital. Prioritetshavernes Krav gaar nemlig ikke videre, end at den forud for dem prioriterede Byrde ikke forøges, medens de ingen Ret have til at forbyde deres Debitor at paatage sig Forpligtelse til at amortisere denne Byrde. Det er saaledes vel draget i Tvivl, om en Pantdebitor overfor sine sekundære Prioritetshavere kan komme overens med 1ste Prioritetshaver om Nedsættelse eller fuldstændigt Ophør med de i dennes Obligation stipulerede Afdrag, men aldrig er det draget i Tvivl, at han kunde komme overens med 1ste Prioritetshaver om Amortisation eller forøget Amortisation af hans Prioritet.

Som bemærket, vil Afsløningslaanenes Amortisationstid afhænge af Forholdet mellem deres og de til Tiendeydelsen svarende Rentekapitalers Størrelse; og, da Afsløningssummen er afhængig af fri Overenskomst, vil dette Forhold kunne være forskelligt i hvert enkelt Tilfælde. De nuværende Kreditforeningers hele Forretningsgang forudsætter derimod Ensartethed imellem de forskellige Laan. Dertil kommer, at der ved Ordningen af Tiendeafsløningslaanene maa tages ejendommelige ved de almindelige Kreditforeningslaan ukendte Hensyn. Det turde derfor næppe være tilraadeligt at følge den i fornævnte Lovforslag antydede

Vej, nemlig at bemyndige de alt eksisterende Kreditforeninger til at give Tiendeafløsningslaan. Ikke blot er det derhos usikkert, om de ældre Kreditforeninger ville inllade sig paa det med Tiendeafløsningslaanene forbundne særlige Besvær; men det turde ogsaa af anden Grund være mere tilraadeligt at danne en særlig Kreditforening for Tiende-Afløsning. Det tør nemlig antages, at en saadan Kreditforenings Obligationer ville kunne opnaa en ikke lidet højere Kurs end de almindelige Kreditforeningers Obligationer; dels maa dette følge af den kvalificerede Sikkerhed, der vil være ejendommelig for en saadan Kreditforening, dels ville ifølge hele Forholdets naturlige Udvikling en meget stor Del af dens Obligationer strax fra første Færd komme paa faste Hænder som baandlagte til Sikkerhed for de Tienden paahvilende Byrder.

Sluttelig skal endnu bemærkes, at, hvis en Ordning som den ovenfor angivne træffes til frivillig Afløsning af Tiendebyrden, vilde det være naturligt at medinddrage en Afløsning af Arvefæsteafgifter og andre forud for al Prioritetsgæld hæftende Realbyrder, idet de samme Betragtninger, der tale for en Tiende-Afløsning ogsaa — om end maaske i noget mindre Grad — tale for Afløsning af saadanne Byrder, uden at denne vil være forbunden med de Vanskeligheder, der, som bemærket, ere tilstede i alt Fald ved Kirketiendens Afløsning. Spørgsmaalet herom er imidlertid af sekundær Betydning, og det fremdrages her kun, fordi det er rimeligt, at, naar først den frivillige Tiende-Afløsning er ordnet, vil Ønsket om en tilsvarende Ordning for Arvefæsteafgifternes Afløsning næppe længe udeblive; og den Dag vil utvivlsomt komme, da Arvefæste-

afgifterne ville blive lagt for Had som en uretfærdig Byrde, der kun paahviler nogle Ejendomme og endda disse i forskelligt Forhold. Grunden til, at Tiendebyrden vækker Utilfredshed, maa nemlig uden al Tvivl søges deri, at den ikke kan afløses; derfor glemmes og overses det, at den for de nuværende Ydere i Virkeligheden kun er en fra begge Sider uopsigelig Prioritetsbehæftelse; den opfattes som en Skat, der paa ulige og derfor uretfærdig Maade paahviler nogle Ejendomme, tilmed en Skat til Private. De samme Grunde ville medføre den samme Uvilje mod Arvefæsteafgifterne, medens den ikke kendes overfor Bankhæftelserne, der i sin Tid blev paalagt alle Ejendomme og ere afløselige.

Selvfølgelig vil foranstaaende Forslag, der kræver Overenskomst mellem Tiendeejer og Tiendeyder, ikke medføre Afløsning af alle Tiender, der vil altid findes Tiendeejere, der modsætte sig enhver billig Afløsning. Men Forslaget vilde, hvis det blev gennemført, uden al Tvivl medføre, at Tienden blev afløst paa en stor Mængde Ejendomme; og der vilde derved indvindes en saadan Erfaring og Sagkundskab, der vilde muliggøre Gennemførelse af en billig og retfærdig Tvangsafløsning overfor de Tiendeejere, der vare uvillige til mindelig Overenskomst. I hvert Fald vilde Tiendeyderne kun kunne have Fordel af Forslagets Gennemførelse.

Der turde derfor være god Grund til at tage Forslaget under Overvejelse; dets Grundtanke er jo den at afløse Tiendebyrden mod fuldt Vederlag uden at det koster nogen af Parterne en eneste Øre.
